

STEM partner

Håndbok

Nasjonalt senter for
REALFAGSREKRUTTERING

Innhold

Om oss	2
Velkommen som partner	3
Om STEM partner-programmet	4
Medlemskap	4
Hva innebærer medlemskap?	4
Oppsigelse	5
Organisering og administrasjon	6
Virksomhetens bidrag i	7
STEM-aktiviteter	7
Bedriftsbesøk	7
STEM rollemodell	7
Utplassering	8
Forsikring og skader	8
Jobbskygging	8
Organisering	8
Arbeidsuke (PRYO)	8
Organisering	8
Elevens arbeidsoppgaver	8
Tilsyn	8
Inspirasjonsfilm	9
Andre arrangement	9
Webinarer	9
ENT3Rs elevkvelder	10
Mangfold og jentetiltak	10
Veiledninger og maler	10
Anerkjennelse og innvirkning	11
STEM partner-merke	11
SoMe-badger for STEM rollemodeller:	11
STEM-kåringer:	11
Rapportering	11
Kontakt	11
STEM-kåringer	11

Om oss

Nasjonalt senter for Realfagsrekruttering

Nasjonalt senter for realfagsrekruttering (NSR) skal bidra til økt rekruttering til STEM-utdanningene i Norge for å sikre et konkurransedyktig, bærekraftig og likestilt samfunn. Senteret ble opprettet av Kunnskapsdepartementet i 1998 for å koordinere og lede rekrutteringen til realfag og teknologi i Norge. Senterets primærmålgruppe er elever i ungdomsskolen og videregående opplæring.

NSR legger til rette for at elever i grunnskole og videregående skole skal få mer kunnskap om jobb – og utdanningsmuligheter innenfor realfag og teknologi. Kunnskap øker elevenes valgkompetanse, og gjør dem i stand til å ta bedre utdanningsvalg både for seg selv og for samfunnet. Alle tiltak i regi av NSR baserer seg på nasjonal og internasjonal forskning om hva som skal til for at flere skal velge utdanning innenfor realfag og teknologi. Tiltakene tar også hensyn til læreplaner og kompetansemål og kan inngå som en del av undervisningen både i grunnskolen og i videregående skole.

Velkommen som partner

Å følge opp FNs bærekraftsmål og målene nedfelt i Paris-avtalen innebærer vesentlige omstillinger. Teknologi, kompetanse, kapital og arbeidskraft vil bli avgjørende for å få dette til. Samtidig kan manglende kompetanse bli en bremsekloss for den grønne omstillingen. Det er derfor viktig å være proaktiv og ha et langsiktig perspektiv.

Nasjonalt senter for realfagsrekruttering jobber for å fremme teknologi og realfag i skolen og høyere utdanning for å sikre at vi har den kompetansen som kreves, nå og i fremtiden. Ved å delta som STEM-partner, bidrar din virksomhet til at Norges arbeidsstyrke med STEM-kompetanse vokser og at vi tetter det økende kompetansegapet.

Som STEM-partner har din virksomhet stor innvirkning på unges utdanningsvalg og fremtid. Ved å demonstrere hvordan fagkunnskapen, ferdighetene og holdningene de lærer i klasserommet er viktige for arbeidslivet, er virksomhetene med på å støtte læring og interesse hos elevene. Å invitere elever på bedriftsbesøk er en utmerket måte å spre kunnskap og entusiasme på.

Ved å delta på skolebesøk, digitalt eller fysisk, kan inspirerende og mangfoldige rollemodeller fra virksomhetene vise ungdom fremtidige muligheter som er tilgjengelige for dem uavhengig av ungdommens bakgrunn, noe som bidrar til å heve ambisjoner og sikre at flere unge utnytter sitt potensial innenfor realfag.

Gjennom å ta imot skoleelever på utplassering i form av jobbskygge eller arbeidsuke gir virksomhetene flere ungdommer innsyn i arbeidslivet og hjelper dem i valget av videre utdanning. Det er også med på å utjevne forskjeller, da flere ungdommer får relevant arbeidserfaring uavhengig av foreldres nettverk.

Deres støtte er utrolig viktig for oss. Dere, våre samarbeidspartnere, er avgjørende for at vi får utrettet mer og rekruttert flere til STEM-fagene. Akkurat nå er det viktigere enn noen gang.

Tusen takk for deres bidrag!

Guro Rørvik
Leder, Nasjonalt senter for
Realfagsrekruttering

Om STEM partner-programmet

Medlemskap

Våre STEM partnere betaler en årlig kontingent. Små virksomheter med under 50 ansatte tas opp på særskilt grunnlag og fritas medlemskontingenten.

Gjeldende medlemskontingent er:

- Stor bedrift (fler enn 500 ansatte): NOK 50 000,- per kalenderår
- Mellomstor bedrift (under 500 ansatte): NOK 25 000,- per kalenderår
- Mindre bedrift (under 50 ansatte): fritas medlemskontingent

Kontingenten finansierer deler av NSR sine tiltak. Det inkluderer 5 ENT3R leksehjelp-plasser per virksomhet, sponsorfond til elevtransport i forbindelse med gjennomføring av tiltak og aktuelle arrangementer, tiltak og kampanjer

Hva innebærer medlemskap?

STEM partner-programmet er utviklet for å passe behovene til alle organisasjoner, store som små. Det er utformet fleksibelt for å gi rom for å angi engasjementnivået som er riktig for din virksomhet, og kan endres i takt med deres behov.

Alle virksomheter som inngår samarbeid med oss fyller ut en årsplan om hva virksomheten ønsker å bidra med påfølgende kalenderår. Frist for innmelding av årsplan er **31. oktober** hvert år. Der det eksisterer regionale STEM økosystem utarbeides det også en egen intensjonsavtale med UH-institusjonen i regionen.

Tabell over forpliktelser i medlemsvilkår:

Rollemodeller	• Bidrar med et valgfritt antall* rollemodeller hvert år • Rollemodellene deltar på 2 skolebesøk i året • Rollemodeller med ulik bakgrunn og lokasjon er ønskelig
Bedriftsbesøk	• Legger til rette for et valgfritt antall* bedriftsbesøk hvert år
Utplassering	• Legger til rette for et valgfritt antall* plasser til arbeidsuke og/eller jobbskygge hvert år
Regionalt STEM økosystem	• Egen intensjonsavtale mellom bedriften og UH-institusjonen i regionen utarbeides (Der det eksisterer regionale STEM økosystem)
Informasjons- og nettverksarbeid	• Bidrar med å informere om NSR sine tiltak gjennom sine linjer, kanaler og nettverk

*Antall kan også være 0

I tillegg til forpliktelsene som ligger i medlemsvilkårene kan virksomheten om ønskelig involvere seg på følgende måter:

1. Øremerket sponning
  - Kan om ønskelig gi støtte som øremerkes et spesielt prosjekt, arrangement eller kampanje
  - Ekstra støtte til NSRs sponsorfond for elevtransport
2. Kampanjefilm
  - 1-2 ansatte deltar i filmen
  - Stiller sine fasiliteter til rådighet for filming
  - Virksomheten bidrar med tilskudd på 100.000 NOK til produksjon av film
3. Arrangement
  - Workshop eller foredragsholder under ENT3Rs elevkvelder
  - Innleder i NSRs webinar

Vi anbefaler at virksomhetene involverer seg med verdifulle bidrag til programmet ved å:

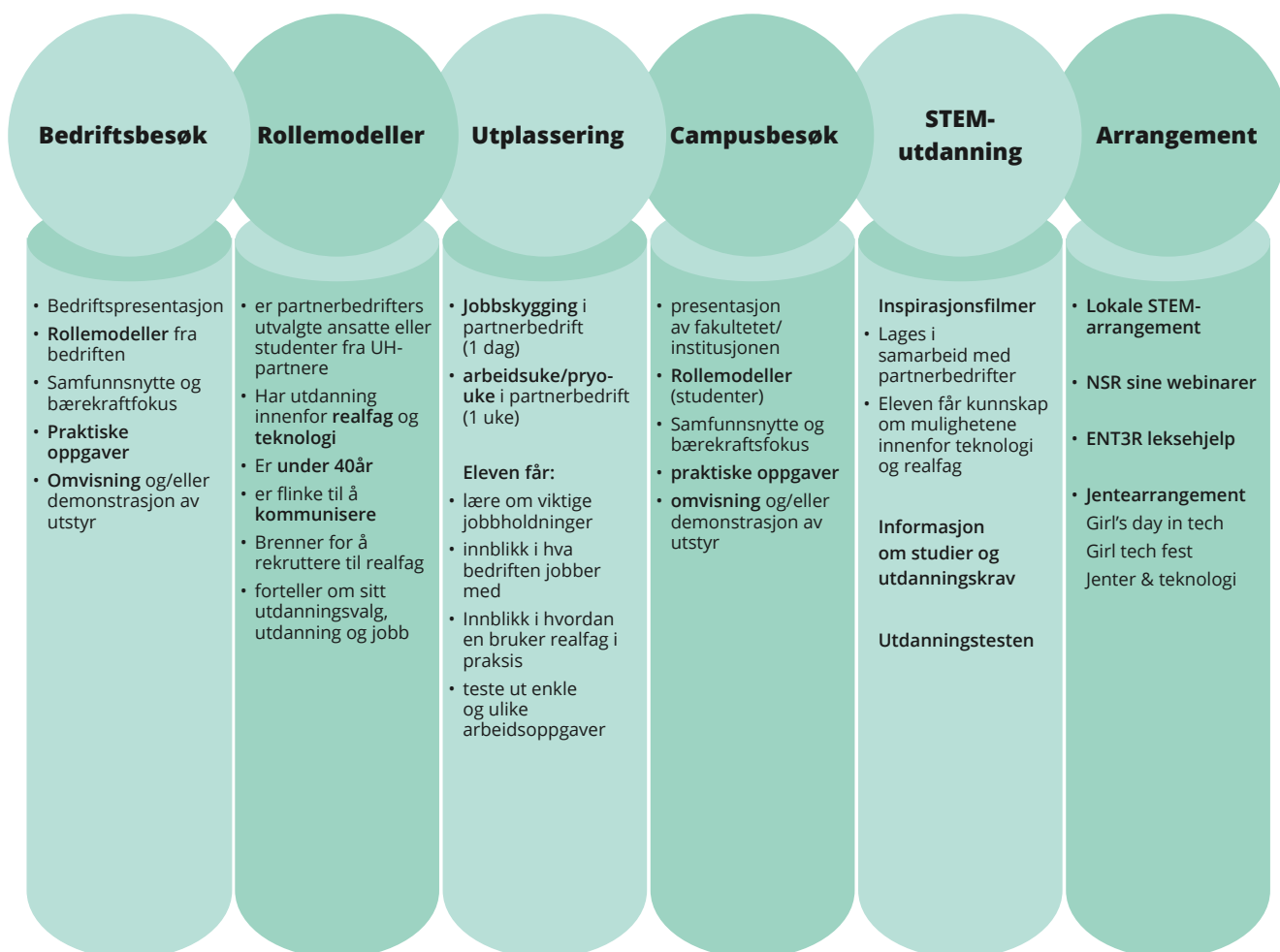
- Gjøre virksomhetens engasjement i arbeidet til en del av bedriftens arbeid med samfunnsansvar (CSR) og opplæringsstrategier
- Øremerke timer ansatte har til frivillig arbeid med NSRs aktiviteter
- Samarbeide med oss for å skape ressurser og aktiviteter for skolene

Oppsigelse

Medlemskapet løper for ett kalenderår av gangen, og fornyes automatisk. Om virksomheten ønsker å si opp avtalen med oss, må oppsigelse gis skriftlig innen 31. oktober med virkning for påfølgende kalenderår.

STEM arbeidsliv

Organisering og administrasjon

STEM-partnere administrerer sine bidrag via samarbeidsplattformen STEM arbeidsliv – en plattform for samarbeid mellom skoler og arbeidsliv. Plattformen er et nasjonalt tilbud som er gratis for alle skoler på ungdomsskole og videregående nivå.

Ved hjelp av plattformen får lærerne på en enkel måte mulighet til å finne relevante STEM-aktiviteter både lokalt og nasjonalt, og raskt gjøre avtaler med virksomheter og rollemodeller. Aktiviteten er helt fleksibel og kan gjennomføres både ansikt til ansikt eller virtuelt.

For å få tilgang til plattformen må alle virksomheter registrere en bedriftsprofil og utpeke en kontaktperson som håndterer løsningen på vegne av virksomheten. Rollemodeller fra virksomheten registrerer egen rollemodell-profil og håndterer henvendelser vedrørende skolebesøk på egen hånd.

Virksomhetens bidrag i

STEM-aktiviteter

Virksomheter som jobber langsiktig og strategisk med rekruttering får mulighet til å profilere egen virksomhet, sin egen bransje og lokalt næringsliv, og kommer tett på fremtidens arbeidstakere.

Virksomheten og deres ansatte har mulighet til å jobbe frivillig sammen med oss på en rekke måter, og vi ber dere fylle inn hvordan dere ønsker å bidra i årsplanen for STEM partnere .

Bedriftsbesøk

Å invitere elever på bedriftsbesøk er en utmerket måte å spre kunnskap og entusiasme på. Tiltaket har som hovedmål å bedre elevenes innsikt om hvordan realfag og teknologi brukes i arbeidslivet og betydningen kompetansen har for menneskene og samfunnet.

Når dere tar imot skoleklasser på bedriftsbesøk får virksomheten vist seg frem som en lokal arbeidsplass og vist frem at dere tar samfunnsansvar og er en seriøs virksomhet. Skoleelevene og lærerne får økt forståelse for realfagenes ulike jobbmuligheter, elevene får et bedre grunnlag for å ta sine utdanningsvalg og virksomheten kan få et styrket rekrutteringsgrunnlag.

Bedriftsbesøkene organiseres ved at virksomheten krysser av for at dere er åpne for å ta imot elever på bedriftsbesøk i STEM arbeidsliv. Da vil lærere kunne ta kontakt med eventuelle forespørsler om bedriftsbesøk via STEM arbeidsliv. Bedriftsbesøkets varighet avklares mellom virksomheten og lærer, men vi anbefaler at besøket har en varighet på minimum 2,5 time.

På STEM arbeidsliv finner virksomheten forslag til hvordan bedriftsbesøk kan legges opp, samt generelle tips og anbefalinger om hvordan man best kommuniserer med ungdom.

STEM rollemodell

Det kan være vanskelig å se for seg hvordan man skal bruke matte og realfag i arbeidslivet, og mange elever sitter i mattetimene og tenker at "dette får jeg aldri bruk for".

Rollemodeller fra din virksomhet kan hjelpe til med nettopp dette. Ved å delta på skolebesøk, digitalt eller fysisk, kan de formidle hvordan de bruker realfag og teknologi i jobben sin. Som STEM rollemodell får virksomhetens ansatte kontakt med unge mennesker, og kan inspirere dem til å bli neste generasjon STEM-arbeidstakere.

For å rekruttere rollemodeller kan det kjøres en intern søknadsprosess eller at rollemodeller utpekes av virksomheten. Vi anbefaler at virksomheten peker ut en rollemodell-ambassadør blant sine ansatte. Ambassadøren kan koordinere rekruttering og "opplæring" av egne rollemodeller, slik at alle har en felles innretning på hvordan virksomheten frontes under skolebesøk. Ambassadøren vil få tilbud om opplæring fra NSR.

Skolebesøkene organiseres ved at lærerne tar kontakt med virksomhetens rollemodeller via STEM arbeidsliv og inviterer til skolebesøk. Skolebesøket har en varighet på ca. en skoletime. Det må legges til noe tid til forberedelse av presentasjon.

Presentasjonen til skolebesøkene bør belyse følgende 7 områder:

1. Hvem er rollemodellen?
2. Rollemodellens jobb – hvordan bruker du realfag og teknologi i jobben? Og hva konkret gjør du? Jobber du mye for deg selv? Sammen med andre?
3. Eksperiment/forsøk/praktisk eksempel
4. Bærekraftig utvikling – hvilken forskjell utretter du i jobben din? Hvorfor er denne jobben viktig?
5. Rollemodellens karrierevei – hvordan havnet du i denne jobben?
6. Rollemodellens utdanning og studietid – hvordan var det å studere? Hvorfor valgte du denne utdanningen? Visste du hva du ville bli?
7. Q & A

Ut plassering

Veldig mange ungdomsskoler gjennomfører utplassering i form av jobbskygging eller arbeidsuke for sine elever gjennom faget utdanningsvalg. Dette skal blant annet gi dem innsyn i arbeidslivet og hjelpe dem i valget av videre utdanning. Hvert år er det elever som ikke får utplassering på en relevant arbeidsplass. Gjennom virksomhetens bidrag får flere elever relevant arbeidserfaring uavhengig av familiens nettverk.

Forsikring og skader

Elevene skal ikke gjøre arbeid eller involveres i situasjoner som er farlig, men skulle det skje et uhell, tross alle sikringstiltak, er eleven dekket gjennom den kommunale ulykkesforsikringen for elever i grunnskolen. Forsikringen gjelder da skader som inntreffer på arbeidsstedet i ordinær arbeidstid, og dessuten på direkte vei mellom hjemmet og arbeidsstedet.

Jobbskygging

Hensikten med jobbskygging er at elevene skal få praktisk erfaring med yrkeslivet og større innsikt i hvordan realfag brukes i arbeidslivet gjennom å følge en av dine ansatte på jobben en hel dag. Den ansatte skal så langt det er mulig utføre sine arbeidsoppgaver som normalt, slik at eleven får et mest mulig realistisk inntrykk av yrket og virksomheten. Samtidig skal det være rom for samtale underveis, slik at eleven får ytterligere innsikt i yrket og hvilken utdanning som er nødvendig for jobben.

Organisering

Eleven forholder seg til den ansatte den skal skygge. Skulle det oppstå problemer av en eller annen art, må virksomheten ta kontakt med skolen.

Arbeidsuke (PRYO)

Tiltaket har en varighet som en ordinær arbeidsuke (5 arbeidsdager), og virksomheten har ingen forpliktelser utover den tid tiltaket varer. Ved å tilby utplassering har din virksomhet en god mulighet til å få kontakt med ungdom på stedet, noe som kan lette rekrutteringen av fremtidig arbeidskraft.

Organisering

Eleven skal ikke ha lønn for denne uken, da arbeidsuken er en del av skolens undervisning. Elevene skal følge den ordinære arbeidstida på utplasseringsstedet. De skal oppleve arbeidstiden mest mulig lik det den er i virkeligheten, og bør derfor ikke stilles i særklasse.

Elevenes arbeidsoppgaver

Eleven får teste ut enkle og ulike arbeidsoppgaver. I tillegg bør de få et innblikk i hva virksomheten jobber med, og hvilke holdninger som er generelt viktige når man har en jobb.

Tilsyn

Virksomheten bør ha en egen kontaktperson som tar hånd om eleven, og gir nødvendig opplæring. Kontaktpersonen bør være tilgjengelig for eventuelle spørsmål eleven har om ting hen lurer på. Skulle det oppstå problemer av en eller annen art, må virksomheten ta kontakt med skolen.

Kontaktpersonen vil bli kontaktet av skolen, som gjerne har en form for oppfølging av eleven og hvordan arbeidsuken går. Du vil også få informasjon om hvilken lærer som er din kontaktperson, i tilfelle du har behov for å snakke med skolen i løpet av uken.

Inspirasjonsfilm

Vi oppfordrer våre partnere til å bidra med en kampanjefilm for STEM utdanning. STEMutdanning.no/x-faktor er en kampanjeside og et nettsted som viser frem hva man kan bli med en utdanning innen STEM, hva man kan jobbe med og hvilke samfunnsutfordringer realfagene er med på å løse. Ved å lage en film til kampanjene viser dere hvordan dere bruker realfaglig kunnskap, dere viser frem mulighetene innenfor deres bedrift og dere er med å vise hvorfor denne type fagkunnskap er viktig for samfunnet.

Målgruppen er unge som skal ta sine utdanningsvalg, og kanalene Facebook, Instagram, SnapChat, YouTube og TikTok har vært benyttet i tidligere kampanjer med svært gode resultater. Filmene ligger også tilgjengelig som ressurser for alle lærere i ungdomsskolen og videregående skole som registrerer seg i STEM arbeidsliv.

Tall fra vår siste kampanjeperiode i 2021:

SnapChat:

Rekkevidde: 130.000 personer

YouTube:

Rekkevidde: 182.000 personer

TikTok:

Rekkevidde: 460.000 personer

Om dere velger å lage en film sammen med oss, får dere en unik mulighet til å bygge kjennskap, kunnskap, omdømme og interesse for realfag og din virksomhet blant morgendagens arbeidstakere. Går dere inn i et slikt filmsamarbeid bidrar virksomheten med et tilskudd på 100.000 NOK og dere stiller fasiliteter og minimum 1-2 av deres ansatte til rådighet til filming.

Andre arrangement

Webinarer

NSR har en egen webinarserie om rekruttering til realfag. Webinarene har ulike tema - alle knyttet til kunnskapen vi trenger for å jobbe mest mulig optimalt når vi rekrutterer til realfag. Webinarenes målgruppe og publikum er de som jobber med rekruttering i UH-sektoren, og andre som interesserer seg for rekruttering til realfag.

Din virksomhet kan bidra som innleder og belyse erfaringer fra arbeids- og næringsliv.

ENT3Rs elevkvelder

ENT3R realfagstrening er et gratis leksehjelptilbud til elever i ungdomsskolen og videregående opplæring, og blir drevet av studenter fra ulike studium innen realfag og teknologi. Leksehjelpen til ENT3R foregår på campus ved ulike universitet og høyskoler rundt om i landet. Vi har også et digitalt leksehjelptilbud, slik at tiltaket er tilgjengelig for alle uavhengig av geografi.

I tillegg til at din virksomhet bidrar med 5 leksehjelp-plasser gjennom medlemskontingenten, har virksomheten også mulighet til å delta på ENT3Rs elevkvelder – hvor elever som deltar i leksehjelpordningen og mentorer (studenter) møtes.

Her får virksomhetene virkelig en mulighet til å vise elevene at realfag er mer enn å lære seg matte. Det kan være eksplosivt, inspirerende, få deg langt eller høyt, til og med så høyt som verdensrommet. Virksomheten bidrar ved å utforme et praktisk innslag til elevkvelden, det være seg workshop i koding, realfagsrebus, interaktive foredrag med praktiske eksempler eller andre aktiviteter som bidrar til å øke realfagsinteressen og belyse hvordan en kan benytte realfag i arbeidslivet.

Mangfold og jentetiltak

NSR vektlegger mangfold når det kommer til både kjønn og kultur i alle våre tiltak. I bedriftsbesøkene er mangfold et tema som skal belyses ved hvert enkelt besøk. Vi tilstreber også at virksomhetene stiller med så mangfoldige rollemodeller som mulig og er svært bevisste på dette i inspirasjonsfilmene som lages i samarbeid med våre partnere. NSR er også en av arrangørene av Girl Tech Fest (GTF) som er en dag der jenter i 5. klasse kan leke med og prøve teknologi på egne premisser – under veiledning av kvinner som jobber i IT- og teknologiyrker.

Veiledninger og maler

I STEM-arbeidsliv foreligger ulike maler, veiledninger og eksempel-opplegg for gjennomføring av tiltak:

- 1.** Veiledning for utarbeidelse av rollemodell-presentasjon og gjennomføring av skolebesøk
- 2.** Mal til program for bedriftsbesøk
- 3.** Rutiner for gjennomføring av utplassering for elever
- 4.** Tips og triks til hvordan en best kommuniserer med ungdom

Anerkjennelse og innvirkning

STEM partner-merke

Ved inngåelse av partnerskap mottar virksomheten et eget STEM partner-merke som kan benyttes i virksomhetens profileringsarbeid.

STEM partner
2023

SoMe-badge for STEM rollemodeller:

Når dine ansatte har registrert seg som rollemodell får de tilsendt SoMe-badge #STEMrollemodell som kan benyttes over profilbilde i sosiale medier.

STEM-kåringer:

Når virksomheten inngår som partner er dere med i en årlig kåring av "Årets STEM bedrift" og "Årets STEM rollemodell" som kåres både på nasjonalt og regionalt nivå (der det er etablerte regionale STEM-økosystem).

Rapportering

Alle STEM partnere mottar årlige virksomhetsspesifikke rapporter på sitt bidrag inn i arbeidet.

Kontakt

Har du andre spørsmål, ta kontakt med:

Tonje Olderskog

*Ansvarlig for STEM partner
Prosjektleder for STEM arbeidsliv*

tonje.s.olderskog@realfagsrekruttering.no
91 11 65 13

